

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

AFGHANISTAN

د برياليتوب داستان

د کاريز د اوبو بندول – په تاريخ کی د لمړی حل لپاره

بزگران د شينډنډ په ولسوالی کی د کاريز د اوبو بندول په حيرت سره گوری

Photo: USAID AWATT

د هرات ولايت د شينډنډ په ولسوالی کی د کلی يو اوسيدونکی د کاريز بندول گوری. د کاريز بندول په کاريز کی د اوبو جريان چی د پيريو راهيسی یی ادامه لړله د هغوی د ځمکی لاندي زخيرو پوری بندوی.

د کاريز د دروازی بندول
کاريز ته د ځمکی لاندي د
اوبو د يو زخيري بڼه
ورکوی چی د بريښنا د بند په
خير مقاصدو لپاره ورڅخه گټه
اخيستل کيږی خو ددی
کاريزونو موثريت زيات ده
ځکه چی د اوبو طبعی زخاير
د ځمکی سطحی ته نفوذ نه
کوی .

کاريز له ۳۰۰۰ کالو راهيسی شته والی لری او د چين له هیواد څخه تر افريقا پوری رسيږی، کاريزونه د هغه اوبو د جمع کيدو يواځنی لاره ده چی په دوامداره توگه د کال په اوږدو کی د ځمکی لاندي تونلونو کی بهيږی او بزگران د هغوی په تشولو ډير لږ کنترول لری. د کاريز اوبه په چټکی سره بهيږی چی په پسرلی کی واوروی اوبه شی او د منی (خزان) په اخر کی د اوبو د کلنی موسمی انقباض نه مخکی د کاريز اوبه ډيری کميږی. د ژمی موسم په دري تر څلورو مياشتو کی د کاريز د اوبو کچه لوړيږی او ډيری اوبه ضايع کيږی. د اوږی په موسم کی حتی د شپي له طرفه هم د کاريز اوبه بهيږی په کوم وخت کی چی بزگران ځمکوته اوبه نه ورکوی او بيا هم اوبه ضايع کيږی.

دهرات ولايت د شينډنډ په ولسوالی کی د بی بی د کاريز رگونه د افغانستان د اوبو، کرهنی او تکنالوژی د پروژی (AWATT) لخوا ددی امکانات برابر کړيدي چی د تونل په اخر کی يوه دروازه کينول شی او اوبو ته د نه ضرورت په وخت کی اوبه بندی کړی، اويا داچی د څروبولو د ضرورت په وخت اوبه زياتی اويا بی کمی کړی. دغه کار کاريز ته د ځمکی لاندي د اوبو د يو زخيري بڼه ورکوی لکه د بريښنا د بند په شان ، خو موثريت بی زيات دی ځکه چی د ځمکی لاندي د اوبو د زخيري څخه اوبه د ځمکی نه بهر نه راوځی. ددی نه مخکی د کاريز اوبه هيڅکله بندی شوی نه وی.

کله چی ددی پروژی انجينر صحرا ب زمانی د کاريز د اوبو د بندولو پيشنهاده و کړ، د شک او ترديد د نظر سره مخ شو. قراردادی او د تونلی بزگران پدی باور ول چی که چيري د کاريز خوله بنده شی نو اوبه به په طبعی توگه د دروازی له سره واوروی خو دوی د ۲۰۱۰ کال د ډسمبر په ۱۵ نيټه په حيرانتيا سره وليدل چی د دروازی په بندولو اوبه بندی شوی . ممکنه ده چی د کاريز په ۳۰۰۰ کلن تاريخ کی دا د ټولو نه ستره لاسته راوړنه وی. تر اوسه پوری د ډيرو خلکو په آند د کاريز د اوبو ودرول نا ممکن کار وه .

د کاريز د بيا رغونی څخه هدف د کاريز د پاکولو د کار کموالی وه چی هر کال ورته اړتيا ليدل کيده او بل هدف بی د داوه چی د شينډنډ بزگرانو ته د اوبو د يو معتبری منبع جوړول وه. داسی اټکل شويدی چی د کاريزونو په انجينری کی ښه والی په ۱۲ کلیو کی ۸۰۰۰ هکتاره کرنيزه ځمکه زياته کړيده چی د ۱۱۷۰۰۰ زياتو خلکو په ژوند باندي مثبت تاثيرات لری او تقريباً د ۱۲۰۰۰۰ خلکو لپاره بی د زمينداری په برخه کی د کار زمينه برابره کړيده. خو ددی پروژی د ټولو نه غوره لاسته راوړنه هغه ده چی بزگرانو ته ددی وخت ورکوی چی په اوبو باندي کنترول ولری ترڅو اوبو ته د نه اړتيا په وخت کی اوبه بندی او د اړتيا په وخت کی د اوبو کچه کمه او يا بی زياته کړی.